

Знайомтесь — театр абсурду

Едуард Овчаренко

о 17.02.2022, 19:48

о 1792

Новим творчим експериментом Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка стала вистава «Радован III», яку на камерній сцені імені Сергія Данченка поставив народний артист України Юрій Одинокій.

П'єса «Радован III» — скорботна комедія про зраду самого себе класика сербської літератури Душана Ковачевича написана 1973 року в жанрі театру абсурду або «чорної комедії». Головний герой Радован III, як він себе позиціонує, багато років тому в пошуках кращої долі покинув Рідний Край. Тепер він з великою родиною мешкає в панельній вежі спального району великого мегаполісу.

Як кожна людина, в якій життя не складається, Радован шукає причину і вигадує собі «зовнішнього ворога» в особі колишніх земляків — Вілотичів. Колись ще в Рідному Краю вони зростали разом, товаришували, приходили на допомогу один одному, Радован навіть мріяв через дочку Георгіну породнитися з Вілотичами, справити гучне весілля. Але життя непередбачуване. Марко Вілотич збезчестив Георгіну, покинув її і подався по світах. Георгіна лишилася вагітною. А Радован розпочинає справжню війну. Саме вони, Вілотичі заважають його достойному існуванню. Це вони перетворили його життя на пекло, забравши сенс буття, позбавили гідності, прирекли рідну кров — дочку Георгіну на безчестя. Його душа вимагає помсти. Всіх своїх рідних він затягує до непримиренного, жорсткого конфлікту з Вілотичами. Фантазія Радована народжує друга і однодумця — Джорджа. Лише він спроможний врятувати і допомогти йому.

Насправді Джордж є героєм одного з багатьох телесеріалів про «справжнього героя», «лицаря — борця зі злом», «спасителя всіх гноблених і гнаних», під час чергового перегляду якого стається очікуване об'єднання родини. Тут настає час Довершеності... Старенький телевізор перетворюється на символ перемоги добра над злом.

Але це лише фантазія. Чи справдиться вона? Чи прийде в дім спокій? Чи воз'єднаються Георгіна з Марком? Чи відбудеться пишне весілля, про яке рокам мріяв батько...

Ось що розповіли про нову виставу задіяні в ній актори.

Володимир Ніколаєнко, народний артист України, виконавець ролі Кельнера:

«Режисер Юрій Одинокій брав мене у свої різні роботи — «Скандальна історія місіс Мун», «Гімн демократичної молоді», «Дами і гусари», «Три товариші». Врешті ми прийшли до «Радована III». Він довіряє мені як акторові, це імponує. Сподіваюся, що наша творча співпраця триватиме й далі.

Нова вистава — це комедія абсурду. У мене вже є досвід роботи з подібним матеріалом. Маю на увазі виставу «Носороги», яку ставив Андрій Приходько. Ти начебто робиш все як у житті, а обставини складаються так, що все перевертається з ніг на голову. У цьому, як мені здається, і полягає театр абсурду.

Становище, в якому зараз опинилося наше суспільство, теж до певної міри можна назвати абсурдним. Ми не знаємо, що чекати від північного сусіда. Вже вісім років можливе таке жахливе явище, як повномасштабна війна. Так само і в «Радовані».

Георгіна вже п'ятий рік носить під собою дитину. Це абсурд, адже всі чекають підходящого моменту, коли вона могла б народити, а цей момент все не настає. Персонажі наче між собою ворогують, але коли включають телевізор, то і Вілотичі і Радовановичі починають дивитися серіал про героя, який може у мріях всіх врятувати.

Вони забувають про те, що всі проблеми знаходяться в головах людей. Якщо ти хочеш миру, то живи по-людськи, у злагоді з сусідами, піклуйся про свою родину, дбай про суспільство. А якщо хочеш війни, то без будь-якої причини зробиш щось таке, аби не жити в мирі.

Мій персонаж — кельнер. Це слизький, підступний тип, хабарник. Він ладен здерти з людини останню шкуру. Одружується з Георгіною лише заради того, щоб отримати квартиру. Це людина низької соціальною поведінки і соціального статусу. Але такі люди є і їх треба грати.

Відбулося лише кілька показів вистави. Вона продовжує змінюватися. Думаю, що далі будемо робити акцент у виставі на молодих людях, на справжньому коханні. Саме воно може врятувати суспільство.

Паралельно з роботою в театрі продовжую зніматися в кіно. Минулого року в серіалі «Скажені сусіди» зіграв роль лікаря. Після цього подзвонили і сказали, що оскільки цей герой сподобався глядачеві, то образ хочуть розширити. У наступних серіях мій герой любитиме ні тільки гроші та віскі, а ще й жінок. Сподіваюсь, що ці серії стрічки будуть більш насичені коханням".

Сергій Калантай, заслужений артист України, виконавець ролі Станіслава:

«Для мене Юрій Одинокій — монументальний режисер. Коли дивишся його вистави «Три товариші» чи «Ідіот», то немов поринаєш в однойменні романи, перегортаєш їх сторінку за сторінкою. Це не звичайна театральна драматургія, це літературні твори, покладені на театр Юрієм Дмитровичем.

У роботі над новою виставою йому допомагав не лише режисерський, а й акторський талант. На наших репетиціях ми, актори, отримували велику насолоду, коли Юрій Дмитрович показував нам мізансцени, які переживав сам. Звісно, ми не повторювали його малюнок, кожен робив свій. Але те як режисер грамотно ставить завдання, наповнює змістом акторську роботу, дуже допомагає всім виконавцям.

Тема сербського гумору не дуже знана українським глядачам. Потрібно було знайти спосіб, аби перенести його на сценічний майданчик. Я досі у повній мірі не можу оцінити свою роботу. Постійно задаю питання настільки правильно, вдало створив образ свого героя.

Ми зовсім не хотіли переносити сюжет п'єси на нашу дійсність. Але в будь-якому разі театр суголосний з сучасністю, з тим, що відбувається тут і зараз. Тому можливо глядач і проведе для себе якісь паралелі з сьогоденням. Також ми не прагнули показати персонажів хорошими чи поганими. Це життєва ситуація, коли мозком людей володіє телевізор чи бажання бути кимось, не маючи для цього ні освіти, ні знань.

«Чому ви такі нелюди? — запитує один з головних героїв. — Бути нелюдом це ж так складно!» Люди відвертаються від цивілізації і все частіше звертаються до тваринних інстинктів. Їм притаманна ненажерливість, жага до влади. Все більше нівелюються звичайне спілкування і людяність. Ми люди, поки робимо людські вчинки. А коли керуватимемося лише тими інстинктами, якими нас наділила природа, то нічим не відрізнятимемося від тварин. Про все це йде мова у нашій виставі. Зізнаюся, що найприємніше у цій виставі є те, що я можу знаходитися на театральних підмостках разом зі своєю дружиною Наталією Калантай, яка виконує роль Катіци, моєї онуки.

Наразі у нашому театрі йде робота над виставою «Візит» за п'єсою Фрідріха Дюрренматта «Візит старої дами». Вважаю за честь брати участь у цій виставі, яку інсценує молодий та талановитий режисер Давид Петросян.

Також репетирую у виставі «Никодим Дизма», над якою працює режисер Дмитро Чирипюк. Тут підіймається дуже актуальна сьогоденна тема, коли випадкова людина доривається до влади, не маючи морального права керувати чи займати державницькі посади.

Минулого року брав участь у створенні повнометражного фільму «Божевільні». Події відбуваються у сімдесяті роки минулого століття. Стрічка розповідає про людей, які намагалися робити спротив режиму, і яких карали, застосовуючи навіть психіатричні лікарні. У мене тут цікава та дуже повчальна роль. Над стрічкою працювала потужна команда: режисер Денис Тарасов, партнери — Ірма Вітовська, Остап Ступка, Віктор Жданов багато інших досвідчених та молодих акторів. Очікуємо на прем'єру найближчим часом.

А ще займаюся викладацькою діяльністю в Національному університеті театру, кіно та телебачення імені Івана Карпенка-Карого".